

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a Dr. Darnói Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Darnói Norbert) által képviselt **I.r.** és **II.r. felpereseknek** a Homonnai Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Homonnai Bendegúz) által képviselt **kk. I.r., kk. II.r., a kk. III.r.**, a Homonnai Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Homonnai Bendegúz) által képviselt **IV.r.**, a személyesen eljáró **V.r.**, a Homonnai Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Homonnai Bendegúz) által képviselt **VI.r.** és a személyesen eljáró **VII.r. alperesek** elleni kártérítés megállapítása iránti perében - amely perbe I.r., II.r., IV.r., VI.r. alperes pernyertessége érdekében a Bélik Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Bélik Mihály) által képviselt , beavatkozott - a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság által 2009. szeptember 18. napján kelt 4.P.20.926/2007/70. számú ítélete ellen a I.r. - II.r. felperes részéről 72., 73., a IV.r. és a VI.r. alperesek részéről 74., illetőleg a beavatkozó részéről 71. sorszámú fellebbezés folytán a 2010. április 21. napján megtartott tárgyalás alapján meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatja, s az eredeti állapot helyreállítására vonatkozó rendelkezéseket mellőzi, egyebekben helybenhagyja.

A felek a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk kötelesek viselni.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a **Helység 1** zártkerti és a **Helység 2-n** található ... helyrajzi számú, 1162 m² területű szőlő és gazdasági épület megjelölésű ingatlan az I.r.-II.r. felperes osztatlan közös tulajdonában áll. A hétvégi házként hasznosított ingatlant a felperesek 1994. évben 1.050.000 Ft vételárért vásárolták. A korábbi tulajdonosok az ingatlanon egy pince-présház szintet, e fölött két lakószintet alakítottak ki, a tetőszerkezetet náddal fedték. A házat több esetben feltörték - a legutolsó betörésre 2004. szeptember 26. és október 3. napja között került sor - és a betörések során a tettesek különféle berendezési tárgyakat, így villanykapcsolókat, konnektorokat, mosdókat, csaptelepeket, villanybojlert, zuhanykabint és bútorokat tulajdonítottak el.

A kiskorú I.-II.-III.r. alperesek 2005. március 21-én a tanulás befejezése után elhatározták, hogy a **Helység 1**,... dűlőben található kilátóhoz mennek játszani. A III.r. alperes szalonnát akart sütni, de erről édesanyja lebeszélte, és egyúttal figyelmeztette a tűzgyújtás veszélyére. A III.r. alperes édesanyját arról is tájékoztatta, hogy barátaival a szőlők felé kirándulnak.

A kiskorú alperesek a szőlő felé indulva útközben szalonnasütéshez kerestek alkalmas helyet, amikor a felperesi ingatlanon a szalonnasütőt észrevették. Először a bejárati ajtó alján lévő résen keresztül az épületbe bemásztak, amelyet üresnek és rendetlennek találtak, ezért úgy gondolták, hogy az épületet búvóhelyként használják. A házban található újságokat és fatörmelékeket kihordták, majd a III.r. alperesnél engedély nélkül lévő öngyújtóval a szalonnasütőben meggyújtották, közben a II.r. alperes „katonásdit” játszott, felvett egy lepottyant nádszálat, azzal menetelt le-föl, hol a betonjárdán, hol azon kívül. Ezt a nádszálat később a tűzbe dobta, majd a megrongált ajtóból vett ki egy fadarabot, annak végét előbb a tűzbe tartotta és azzal menetelt fel-alá, hol a betonjárdán, hol a ház melletti füves részen. Mind a nádszál, mind a fadarab vége füstölgött, amikor a II.r. kiskorú alperes azzal fel-alá menetelt. A játék közben a kiskorú alperesek észlelték, hogy a ház teteje füstöl. A tetőre földet és homokot szórtak, de ezzel a füstölést nem tudták megszüntetni, ezért hazafele szaladtak, de ekkor már észlelték, hogy a tető kigyulladt. Úgy döntöttek, hogy tettüket nem vallják be, hanem azt mondják, hogy sétájuk közben látták meg a tüzet, és azt, hogy onnan két gyermek szaladt el. A tüzesetről a polgármester lányát tájékoztatták, aki a tűzoltókat telefonon értesítette. Mire a tűzoltók a helyszínre értek a tető leégett, a ház belseje teljesen kiégett, oldalfalainak egy része beomlott, a nyílászárói is a tűz martalékává lettek, egyedül a pincerész maradt épen. "A" tűzoltó alezredes tűzvizsgáló a bejárati ajtó tokozatának felső részén észlelt égésnyomok alapján szándékos gyújtogatást állapított meg, és azt, hogy a bejárat előtt lévő betonozott részen az ajtólaptól 0,3 m-re gyújtotta meg a tüzet az ismeretlen személy.

Az épület helyreállítási költsége figyelemmel annak korára, állapotára 3.360.000 Ft. Az ingatlan forgalmi értéke 2005. évben a tüzeset előtt 1.610.000 Ft, 2008. évi forgalmi értéke - tüzeset nélküli állapotot feltételezve - pedig 1.770.000 Ft.

A kiskorú alperesek először a szülők elől is titkolták tettüket, majd I.r. - II.r. alperesek - akik testvérek - a szüleiknek bevallották, hogy a házat ők gyújtották fel. A tüzesettel összefüggésben indult nyomozás során tettüket elismerték. A Tatabányai Városi Ügyészség a 2005. június 30. napján kelt Fk.2279/2005/3. számú határozatában a nyomozás lezárásaként megállapította, hogy szándékos gyújtogatás történt, ezért a **Helység 3-i** Rendőrkapitányság nyomozás megszüntetéséről szóló határozatát módosította és a nyomozást a Be. 190. § /1/ bekezdés d./ pontja alapján az elkövetők gyermekkora miatt szüntette meg.

A felperesek pontosított keresetükben a kiskorú I.r.-II.r.-III.r. alperesek, valamint szüleik IV.r.-V.r.-VI.r.-VII.r. alperesek egyetemleges kötelezését kérték a tüzesetben felmerült káruk, így az épület helyreállításával kapcsolatban 3.053.783 Ft-nak, valamint a tüzesetben megsérült ingóságok után 650.000 Ft-nak, mindösszesen: 3.703.783 Ft-nak, és ezen összeg után járó késedelmi kamatának a megfizetésére. Azzal érveltek, hogy a kiskorú alperesek az

ingatlant szándékosan gyújtották fel, ugyanakkor tettük súlyát és következményét illetően belátási képességgel rendelkeztek és az is nyilvánvaló, hogy gondozóik (szüleik) sem az általános, sem a konkrét felügyelet ellátása során nem úgy jártak el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható és kötelezettségüket felróható módon megszegték. A hétvégi házukat valóban nádtető fedte, ennek építésével kapcsolatban irat nem áll rendelkezésükre, de ez a per eldöntése szempontjából irreleváns, hogy a szükséges hatósági engedélyeket a nádtető építéséhez a szakhatóságtól jogelődjük beszerezte-e, avagy sem.

A IV.r.-V.r.-VI.r. alperesek a kereset elutasítását kérték. Azzal védekeztek, hogy a kiskorú alperesek a tűz keletkezésében vétkesek, a hétvégi ház nem szándékosan gyújtották fel, hanem szalonnát akartak sütni, és az épület tetőszerkezete azért égett le, mert a kiépített tűzrakóhely és a nádtető között a távolság kicsi volt, és a kedvezőtlen szélirány miatt a tűz a nádtetőbe kapott. Saját személyükben pedig a gyermekeik felügyeletével kapcsolatban mulasztás, gondatlanság sem általánosságban, sem a konkrét esettel összefüggésben nem terheli őket. Álláspontjuk szerint a felperesek által megjelölt kárösszeg eltúlzott és azzal is védekeztek, hogy az ingatlanban a tűz keletkezésekor a keresetben megjelölt ingóságok nem is voltak. Álláspontjuk szerint megfelelő lángmentesítés esetén a nádtető meg sem gyulladt volna.

A VII.r. alperes a perben érdemi védekezést nem terjesztett elő.

A Komárom-Esztergom Megyei Bíróság a 2006. november 2. napján kelt 10.P.21.003/2005/49. sorszámú ítéletében IV.r. és VI.r. alperest, mint a kiskorú I.r. alperes gondozóit kötelezte, hogy I.r.-II.r. felperesnek egyetemlegesen 30 napon belül 1.018.000 Ft-ot, és ezután esedékes késedelmi kamatot fizessenek meg. Kötelezte V.r. és VII.r. alperest, mint a kiskorú III.r. alperes gondozóit, hogy fizessenek meg 30 napon belül egyetemlegesen a felperesek részére 1.018.000 Ft-ot és az ezután esedékes késedelmi kamatot.

A fellebbezés folytán eljáró Győri Ítéltábla a ... június 20-án kelt Pf.II.20.051/2007/6. számú végzésében az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására, és újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban a felek kérelmeiket fenntartották. A IV.r. és VI.r. alperesek előadták, hogy az **"B"** Rt-vel Új Otthon biztosítási szerződést kötöttek. Ha a tűzesettel összefüggésben a bíróság őket marasztalja, bizonyos feltételek mellett a biztosító köteles helyettük helytállni, ezért a biztosítót perbe hívták.

Az **"B"** Zrt. I.r., II.r., IV.r. és VI.r. alperes pernyertességének előmozdítása végett a perbe belépett. Kérelmében a felperesi kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint az I.r.-II.r. alperes a kár időpontjában vétőképes volt, erre nemcsak az életkoruk, hanem a bíróság által beszerzett környezettanulmányok, iskolavélemények, és igazságügyi pszichológus szakértői vélemény is utal. A IV.r. és VI.r. alperesi szülők gondoskodóak, a gyermekek nevelése során mindent megtettek, így a vétőképes gyermekeik által okozott károkért felelősséggel nem tartoznak.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a műszaki szakértői véleményt kiegészítette, "C" igazságügyi tűzszakértőként kirendelte, ismételten meghallgatta "D" igazságügyi pszichológus szakértőt, majd a 2009. szeptember 18. napján kelt 4.P.20.926/2007/70. sorszámú ítéletében a felperesek keresetét a kiskorú I.r., II.r., III.r. alperesekkel szemben elutasította. Kötelezte egyúttal IV.r., V.r., VI.r. és VII.r. alperest, hogy „a szükséges szakember bevonásával” 90 napon belül a bársonyosi 2007 helyrajzi számú ingatlanon lévő épületet a 2005. március 21-ei tüzesetet megelőző állapotba állítsák helyre. Amennyiben 90 napon belül az eredeti állapot helyreállítása nem történik meg, kötelezte IV.r., V.r., VI.r., VII.r. alperest, hogy további 5 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg I.r.-II.r. felperesnek 2.240.000 Ft kártérítést és ezután 2008. március 8-ától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot. Ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte IV.r., V.r., VI.r., VII.r. alperest, hogy egyetemlegesen 15 napon belül fizessenek meg a felpereseknek 112.000 Ft + Áfa ügyvédi munkadíjat is azzal, hogy ezt meghaladóan felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

Határozata indokolásában az elsőfokú bíróság a tűz keletkezésével kapcsolatban kifejtette, hogy "A" tűzvizsgáló a tüzeset idején szándékos gyújtogatást állapított meg. Utóbb ezt az álláspontját "C" igazságügyi tűzszakértővel történő együttes meghallgatása során már nem tartotta fenn. "C" igazságügyi szakértő aggálymentes, egyértelmű szakvéleménye szerint az pontosan nem állapítható meg, hogy a tűz miként keletkezett, de az adatok alapján a tüzet II.r. alperes okozhatta azzal, hogy a füstölő botból a fel-alá „masírozás” során a tartóoszlopnak történő ütközés következtében izzó-parázsló darab kerülhetett a nádtetőhöz, és ez gyújtóforrásul szolgálhatott. Így az I.r. és III.r. alpereseknek, akik a tüzeset idején a 12. életévüket már betöltötték, illetőleg II.r. alperesnek, aki 10 és fél éves volt, azt kellett volna felismerniük, hogy a füstölő, de nem égő nád, illetőleg fadarabbal való játszás, „masírozás” miatt tűz keletkezhetett. Ennek felismerése "D" igazságügyi pszichológus szakértő szakvélemény alapján az elsőfokú bíróság megítélése szerint nem volt elvárható a gyermekektől. Megjegyezte az elsőfokú bíróság, hogy a kárt nemcsak a II.r. alperes okozta, mert a tűzgyújtás ötlete és lehetősége a III.r. alperestől származott, és a tüzet I.r., II.r., III.r. alperes közösen gyújtotta meg. Az I.r.-II.r.-III.r. alperesnek a szükséges belátási képessége a fentiek szerint nem volt meg, ezért velük szembeni keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság határozatában kifejtette, hogy a vétőképtelen személy károkozása megalapozza a vélelmet arra nézve, hogy a gondozó a felügyelet-nevelés terén mulasztást követett el, de a gondozó e vélelemmel szemben bizonyíthatja, hogy a felügyeleti nevelési gondozási kötelezettségét nem szegte meg. Az elsőfokú bíróság véleménye szerint a kiskorú gyermekek szülői nem tudták bizonyítani azt, hogy az adott helyzetben elvárhatóan jártak volna el. Kétségtelen, hogy a szülők nevelési alkalmassága "D" szakértő szakvéleménye alapján megállapítható, de helytállóan hivatkoztak a felperesek arra, hogy a kiskorú gyermekek felügyelet nélkül tolthettek jelentős időt, és nem is először. Nyomatékosan figyelembe vette az elsőfokú bíróság, hogy a kiskorú alperesekben fel sem vetődött, hogy idegen tulajdonú ingatlanra nem mehetnek be, idegen ingatlanon tüzet nem gyújthatnak, így nevelésük során a más tulajdonának tiszteletben tartása kapott elég szerepet.

A kár összegének meghatározása során az elsőfokú bíróság nem osztotta azt az alperesi védekezést, hogy a kár összegének meghatározásakor lehet csak az ingatlan forgalmi értékét figyelembe venni, az ingatlan helyreállítási költségét nem. Utalt a Ptk. 355. § /1/ bekezdésére, miszerint a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, a /4/ bekezdés szerint pedig kártérítés címén nemcsak a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonába beállott értékcsökkenést, hanem azt a kárpótlást és költséget is meg kell téríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéshez, vagy kiküszöböléséhez szükséges. Így a bíróság kárként nem az ingatlan forgalmi értékcsökkenését, hanem helyreállítási költséget számolta el.

Figyelembe vette azonban a bíróság, hogy a Ptk. 339. § /2/ bekezdés szerint a kárért felelős személy rendkívüli méltánylást érdemről körülmények alapján a felelősség alól részben mentesíthető. Ennek során az elsőfokú bíróság értékelte a nádtető - káresemény időpontjában fennálló - rossz állapotát. Másrészt érvelése szerint a felperesek a tulajdonostól elvárt magatartást elmulasztották, az ingatlan körülkerítéséről nem gondoskodtak, és az ingatlant sem hozták olyan állapotban, mint amilyen egy valóban használt gondatlan ingatlannak lennie kellene. A szalonnasütő helyet túl közel építették a nádtetőhöz és az ingatlanhoz. E körülményekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a 3.360.000 Ft-os helyreállítási költség 2/3-ának, azaz 2.240.000 Ft megfizetésére kötelezte az alpereseket. A pénzbeli marasztalás előtt azonban, elsődlegesen az elsőfokú bíróság az eredeti állapot helyreállítását rendelte el. E körbe kifejtette, hogy a Ptk. 355. § /1/ bekezdése szerint is elsődleges szempont az eredeti állapot helyreállítása és amennyiben ez nem lehetséges, akkor kerülhet csak sor csak pénzbeli marasztalásra.

Az elsőfokú bíróság alaptalannak ítélte a felpereseknek a tüzesetben megsérült ingóságokkal kapcsolatos kártérítési igényét. E körben kifejtette, hogy a korábbi betörések során készített rendőrségi vizsgálati anyagok, jegyzőkönyvek, fényképfelvételek bizonyítják, hogy az ingatlanban értékkel bíró ingóság nem volt. Életszerűtlen és elképzelhetetlen az a felperesi előadás, hogy a rendszeres ismétlődő betörések ellenére a felperesek jelentős értékű ingóságokat (bútorokat) a téli időszakban az ingatlanba kivittek volna úgy, hogy a korábbi betörések nyomán még az ajtó helyreállítása sem történt meg. E körben a felperesi tanú "E" tanúvallomását az elsőfokú bíróság a tényállás megállapítása során mellőzte, részben elfogultságára figyelemmel, részben pedig arra, hogy a tanú a betörések miatt egy ideje már nem járt kint az ingatlanban.

A perköltség viselése körében az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a felperesek a benyújtott keresethez képest 37 %-ban tekintendők pernyertesnek, így a perköltség viseléséről ennek arányában rendelkezett, azonban figyelemmel volt a Pp. 81. § /2/ bekezdésére is, mivel a felperesek kártérítési igénye nem volt eltúlzott, ennek összege bírói mérlegeléstől függött, így a felperesek javára ügyvédi munkadíjat állapított meg.

Végül kiemelte az elsőfokú bíróság, hogy sem az alperesi beavatkozó, sem az alperesek nem igazolták, hogy a nádtető készítéséhez a szükséges hatósági engedélyek nem álltak rendelkezésre. Az alperesek és a beavatkozó nem tudták egyértelműsíteni azt sem, hogy az

építkezés idején milyen szakhatósági állásfoglalást kellett volna az építőnek beszerezni, és ennek elmaradása milyen összefüggésbe hozható a bekövetkezett káreseménnyel.

Ez ellen az ítélet ellen a felperesek, IV.r. és VI.r. alperesek, valamint a beavatkozó fellebbezett.

A felperesek fellebbezésükben az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, és IV.r., V.r., VI.r., VII.r. alpereseknek az ingatlan (tűzesetet megelőző állapotában történő) helyreállítására való kötelezésének (természetbeli marasztalásának) mellőzését kérték, továbbá a IV.r, V.r., VI.r., VII.r. alperes kötelezését összesen 3.360.000 Ft helyreállítási költség és ezen összeg után a tűzeset idejétől járó késedelmi kamat megfizetésére, továbbá a tűzesetben elpusztult ingóságok káreseménykori értékének, azaz 650.000 Ft-nak a megfizetésére.

Fellebbezésükben a felperesek kiemelték, hogy az elsőfokú bíróság az alperesi felelősség alóli részbeni mentesítés indokaként a nádtető rossz állapotát és az ingatlan elhanyagolt állapotát vette figyelembe. E körülményeket azonban a műszaki szakértő szakvéleményében már értékelte, így ez a felperes terhére ugyanannak a körülménynek a kétszeres értékelését jelenti. Ezen túlmenően a kár mérséklése nem azonos a kár megosztásával. Ez utóbbi esetben ugyanis a károsult önhibájának van jelentősége, míg a Ptk. 339. § /2/ bekezdésének alkalmazásánál a károkozó oldalán meglévő és mérlegelhető körülményeket kell figyelembe venni, és kivételesen a mentesítést lehetővé tenni. Az elsőfokú bíróság csak a károkozók szubjektív körülményeit mérlegelhette volna. A tűzeset keletkezésével kapcsolatban a felperesek kifejtették, hogy a gyermekek tisztában voltak cselekményük helytelen voltával, és a gondozó felelőssége is egyértelműen megállapítható, hiszen a kiskorúakat órákon át felügyelet nélkül hagyták, és egyik szülő sem tudta, hol vannak a gyerekek, vagy mit csinálnak. Nincs tehát olyan értékelhető körülmény, amely a fenti kivételes szabály alkalmazását, azaz a kár mérséklését indokoltá tenné. Kifogásolták, hogy a bíróság az ingóságokban bekövetkezett kárigényüket elutasította. Továbbra is fenntartották "E" tanú által megerősített nyilatkozatukat, hogy a II.r. felperes édesanyjától megörökölt ingóságait tárolási céllal szállították ki a hétvégi házba. Az ingóságok tehát ott voltak, azok a tűzesetben megsemmisültek.

A IV.r. és VI.r. alperesek fellebbezésükben az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a velük szembeni kereset teljes elutasítását kérték. Hangsúlyozták, hogy mint törvényes képviselők az elsőfokú ítéletnek I.r., II.r., III.r. alperessel szembeni kereset elutasító rendelkezését elfogadják, ugyanakkor álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság saját felelősségüket a Ptk. 347. § /1/ bekezdése alapján tévesen állapította meg. Nevelési alkalmasságuk az igazságügyi szakértő szakvélemény szerint átlag feletti, és a többi alperesénél is jobb. Gondozói felelősségüket sem általánosságban, sem a konkrét esetben nem szegték meg. Véleményük szerint a szülő egy kamasz, vagy kamaszodó gyermek délutáni programját nem kontrolálhatja percről-percre. Teljesen természetes, hogy főleg vidéken az ilyen korú gyermekek nem a szülői házak közvetlen környezetében játszanak, hanem a határba kimennek. A gyermekek megfelelő neveltetését támasztja alá az is, hogy fel sem merült bennük a károkozás szándéka, sőt eredeti szándékuk a búvóhelyként használni kívánt

hétvégi ház rendbetétele volt. A megismételt eljárás adatai alapján kétségtelen, hogy a tűzrakás a szalonnasütőben történt. Nem utal semmi jel arra, hogy a gyerekek a tüzet az ingatlan közvetlen közelében, akár az ajtónál szándékosan gyújtották volna. Véleményük szerint a kár összegét a vagyonban bekövetkezett értékcsökkenés alapján kell megítélni. Így a kár összegének meghatározása során a forgalmi érték bír relevanciával. A felperesek az ingatlant hosszabb ideje nem használták, és számtalan adat utalt arra, hogy azt elhanyagolták, nem gondozták. Jelen esetben pedig „óriási” (mintegy 4-5-szörös) különbség van a helyreállítási költség és az ingatlan forgalmi értéke között. A felperesek a helyreállítási költség megítélésével indokolatlanul „hasznot húznának” a bekövetkezett káreseményen. Jelen ügyben pedig feltétlenül helye lehet a kárért felelős személy mentesítésének, hiszen fennállnak a rendkívüli méltánylást érdemlő körülmények. A VI.r. alperes 2009. május 14. óta munkanélküli. Állami támogatásból létesült családi házban élnek, amelyet jelentős hiteltartozás terhel, és így két kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodnak.

Álláspontjuk szerint jelen ügyben nemcsak mentesítésnek, de kármegosztásnak is helye lehet. Tényként állapítható meg, hogy a felperesek számtalan szabályt megszegtek ingatlanuk létesítési és fenntartása körében. Így azt nem kerítették el, a szalonnasütő kiépítése nem a szabályok szerint történt, és kulcsfontosságú az is, hogy korábban a nádtető nádmentesítését a felperesek, illetőleg jogelődek nem végezték el. Ily módon a felperesek lehetővé tették, hogy az egyébként is tűzveszélyes ház előregedjen, így az alperesek esetleges felelősségének megállapítása esetén is a kár bekövetkeztében a felperesi közrehatás jelentős, mértéke legalább 90 %-os.

A beavatkozó fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra történő utasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte, és annak megállapítását, hogy I.r.-II.r.-III.r. alperes vétőképes volt, a IV.r.-V.r.-VI.r.-VII.r. alperesek pedig a felügyelet, nevelés mulasztást nem követtek el. Fellebbezésében rámutatott, hogy a kiskorúak vétőképességének megállapítására nemcsak az életkoruk adna alapot, hanem a bíróság által beszerzett környezettanulmányok, iskolai vélemények, de az igazságügyi pszichológus szakértői vélemény is. A feltárt adatok alapján megállapítható, hogy a gyermekek jól tanulnak, és koruknak megfelelő a szabályismeretük és a szabálytudatuk. Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás adatai alapján helyesen állapította meg, hogy a szülők közül IV.r. és VI.r. alperesi szülők attitűdje, nevelői alkalmassága, átlag felettinek, jónak minősíthető. Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor arra a megállapításra jutott, hogy a szülők nem bizonyították az adott helyzetben általában elvárható módon történő eljárásukat, továbbá akkor is, amikor a nádtető jogellenes, illetve szabálytalan létesítése tárgyában tett beavatkozási nyilatkozatokat, megállapításokat alaptalannak ítélte. A **Helység 4-i** Tűzoltó Parancsnokságtól beszerzett okirat bizonyítja, hogy a **Helység 4-i** Tűzoltóság nem adott ki a nádtetőre szakhatósági állásfoglalást, így tény, hogy a nádtető engedély nélkül létesült. Álláspontja szerint a tulajdonosoktól - különösen gyúlékony anyaggal fedett tető esetén - elvárható, hogy tájékozódjanak a tetőszerkezet lángmentesítéséről és a szükséges megelőző, és karbantartási munkálatokat elvégezzék. A károsult tehát a kár elhárítása érdekében nem tett meg minden tőle elvárhatót, így a megállapított kár összege is eltúlzott. A felperesi fellebbezéssel érintett körben

helybenhagyást kért azzal a megjegyzéssel, hogy a természetbeni marasztalás mellőzését maga részről is indokoltnak tartja.

A fellebbező IV., VI.r. alperes a felperesi fellebbezéssel támadott körben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. A felperesek és az V., VII.r. alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A Győri Ítéltábla az alperesi és a beavatkozási fellebbezést alaptalannak, a felperesi fellebbezést pedig csak kis részben ítélte alaposnak.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban a szükséges bizonyítási eljárás lefolytatta, a bizonyítékok okszerű mérlegelésével a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi okfejtésével, és döntésének indokolásával a Győri Ítéltábla túlnyomó részt egyetértett.

Mindenekelőtt rámutat az ítéltábla, hogy a megismételt eljárásban az **"B"** Zrt. a perbe beavatkozott. A bíróságnak a perbehívás és beavatkozás tárgyában is alakszerű határozatot kell hoznia, ennek elmulasztása a bíróság részéről lényeges eljárási szabálysértés. Jelen ügyben az elsőfokú bíróság a beavatkozásról alakszerű határozatot ugyan nem hozott, de a perbehívás után a perbehívott az eljárásban részt vett, így a határozathozatal elmulasztásában megnyilvánuló szabálysértésnek a per érdemi elbírálására kihatása nem volt, ezért a Pp. 252. § /2/ bekezdésének alkalmazása jelen ügyben nem volt indokolt (Legfelsőbb Bíróság P.III.20.368/1970. számú eseti döntés).

A Pp. 57. § /1/ bekezdése szerint a beavatkozó - az egyezséget, az elismerést és a jogról való lemondást kivéve - minden cselekményre jogosult, amelyet az általa támogatott fél megtehet, cselekményeinek azonban csak annyiban van hatálya, amennyiben a fél a cselekményt elmulasztja, illetőleg amennyiben a beavatkozó cselekményei a fél cselekményeivel nem állnak ellentétben. A perben hozott ítélet jogereje a beavatkozónak az ellenféllel szemben fennálló jogviszonyára is kiterjed, a beavatkozó cselekményei akkor is hatályosak, ha azok az általa támogatott fél cselekményeivel ellentétben állnak.

Jelen ügyben a biztosító az I.r., II.r., IV.r. és VI.r. alperes pernyertességének érdekében avatkozott be a perbe. Az elsőfokú ítélet ellen fellebbezése azonban annyiban ellentétben áll az általa támogatott felek perbeli cselekményeivel, hogy I.r.-II.r. alperes vétőkéességének megállapítását kérte. Figyelemmel azonban arra, hogy a biztosítási szerződés alapján IV.r. és VI.r. alperes marasztalása esetén helytállási kötelezettsége egyéb feltételek mellett IV.r. és VI.r. alperessel szemben fennállhat, így önálló beavatkozónak minősül (Pp.57.§. /1/ bekezdése), a Győri Ítéltábla megítélése szerint jelen ügyben a beavatkozót önálló fellebbezési jog illette meg, s azt érdemben elbírálta.

A Ptk. 339. § /1/ bekezdése szerint, aki másnak jogellenesen kárt okoz köteles azt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A 347. § /1/ bekezdése értelmében, akinek belátási képessége hiányzik, vagy fogyatékos, felelősségre nem vonható. Helyette gondozója felel, kivéve, ha bizonyítja, hogy a felügyelet ellátása érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben

általában elvárható. A /4/ bekezdés értelmében, ha a kárt belátási képességgel rendelkező olyan kiskorú okozta, akinek felügyeletre köteles gondozója is van, és bizonyítja, hogy a kötelességeit felróhatóan megszegte, a gondozó a károkozóval egyetemlegesen felelős.

A felperesek keresetükben a kiskorú alperesek által okozott tüzeset miatt keletkezett káruk megtérítésére a kiskorú alperesek (I.r.-II.r.-III.r. alperesek) továbbá gondozóik (IV.r.-V.r.-VI.r.-VII.r. alperesek) egyetemleges marasztalása iránt terjesztettek elő keresetet. Ezért mindenekelőtt abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a tüzesetet okozó kiskorúak a cselekmény idején vétőképesek voltak-e, vagy sem.

A megismételt eljárásban lefolytatott bizonyítási eljárás során a tűz keletkezésének körülményei pontosan tisztázhatóak voltak. "C" igazságügyi tűzvédelmi szakértő szakvéleményére figyelemmel "A" tűzvizsgáló korábbi véleményét és az alapeljárásban tett tanúvallomását visszavonta. Az igazságügyi szakértői vélemény és a kiskorúak rendőrségen tett vallomásának egybevetése alapján az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a megállapításra, hogy nem szándékos károkozás történt, a tűz véletlenül, a kiskorúak játéka közben keletkezett. Egészen pontosan azzal a magatartással, hogy II.r. alperes a füstölgő végű bottal való „menetelése” során a bot füstölgő vége a nádtetőhöz ért, és azt meggyújtotta. Annak megítélése pedig, hogy e magatartás következményei a kiskorúaknak fel kellett-e ismerniük, azaz vétőképesek voltak-e, szakkérdés (Pp. 177. §). Az elsőfokú bíróság döntően "D" igazságügyi pszichológus szakértő alapos és aggálytalan szakvéleménye alapján helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a kiskorúak játékauk lehetséges következményét, így azt, hogy abból tűz keletkezett, nem ismerhették fel.

A Ptk. 347. § /1/ bekezdéséből pedig következik, hogy a vétőképtelen károkozó személy gondozóinak a felróhatósága vélelmezett, azaz vétőképtelen kiskorú károkozása esetén a gondozóknak (szülőknek) kell bizonyítaniuk azt, hogy felügyeleti, nevelési, gondozási kötelezettségét sem általánosságban, sem konkrét esetben nem szegte meg. Az ítéletábra e körben is egyetértett az elsőfokú bíróság megállapításával, hogy a szülők az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek nem tettek eleget. A per adataiból megállapítható volt, hogy IV.r. és VI.r. alperesi szülők nevelői attitűdje, szülői alkalmassága átlagon felüli, míg V.r. és VII.r. alperesi szülőké átlagosnak mondható. Helyesen mutatott rá ugyanakkor az elsőfokú bíróság, hogy a nevelés során más tulajdonának tiszteletben tartása, így az, hogy idegen ingatlanra engedély nélkül a gyerekek nem mehetnek be, nem kapott elég jelentőséget. Ennél is súlyosabb megítélés alá esik azonban az a tény, hogy a szülők konkrét esetben felügyeleti kötelezettségüket megszegték. Nem az kifogásolható velük szemben, hogy a 10 - 12 éves vidéki gyerekek otthonuktól távol töltötték a szabadidejüket, hanem az, hogy több óras távollétük során egyik szülő sem ellenőrizte, a gyerekek hol vannak és mit csinálnak. Így a szülők kártérítése felelőssége a káresemény miatt fennáll.

A Ptk. 355. § /1/ bekezdése értelmében a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni.

Az eredeti állapot helyreállításának általában akkor van helye, ha ehhez szükséges szakértelemre nincs szükség, vagy olyan jellegű munkát igényel, amely a károkozó tevékenysége körébe tartozik. Jelen esetben egy épület (nyaraló) felépítéséhez (újjaépítéséhez), a munka lebonyolításához, megszervezéséhez nem vitásan különleges szakértelem szükséges, ilyen szakértelemmel pedig az alperesi szülők egyike sem rendelkezik. Tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor az alperesi szülőket elsődlegesen a természetbeni helyreállításra kötelezte, ezért ebben a körben a Győri Ítélőtábla az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és a természetbeni marasztalásra kötelezést mellőzte.

Helyes álláspontra helyezkedett az elsőfokú bíróság a pénzbeli kártérítés összegének meghatározásakor. Kétségtelen tény, hogy a tüzesetben részben elpusztult felperesi nyaraló műszaki értéke és forgalmi értéke között jelentős eltérés van. A magyar kártérítési jog azonban a reparáció elvén nyugszik, azaz abból indul ki, hogy a károsultat olyan helyzetbe kell hozni, mintha a káreset be sem következett volna. Ezért jelen esetben a műszaki érték alatti forgalmi értékben bekövetkezett értékcsökkenés megítélése esetén a károsultak az így kapott pénzből nyaralójukat nem tudnák helyreállítani. Ezért a kártérítés összegének meghatározásakor Treuer Sebestyén igazságügyi műszaki szakértőnek a helyreállítás költség körében tett, kellően megindokolt és aggálymentes véleményéből kellett kiindulni.

A polgári jog főszabályként a teljes szankcionálás elvét követi ez alól egyetlen kivételt ismer: a Ptk. 339. § /2/ bekezdésének értelmében a bíróság a kárért felelős személyt rendkívüli méltánylást érdemlő körülmények alapján a felelősség alól részben mentesíteni. A jogszabály szerint is erre azonban csak kivételesen kerülhet sor. Alkalmazásának pedig akkor van helye, ha ezt a károkozó körülményei - döntően a vagyoni viszonyai - ezt indokolják. Így akkor, ha a teljes kár megtérítése esetén a károkozó anyagilag teljesen ellehetetlenülne, annak kifizetése esetleg évtizedekre, rendkívüli terhet jelentene számára.

Jelen ügyben az elsőfokú bíróság a Ptk. 339. § /2/ bekezdését alkalmazta, és a 3.360.000 Ft-os kárösszeg 2/3-ának, azaz 2.240.000 Ft megtérítésére kötelezte a károkozókat. E körben azonban az elsőfokú bíróság olyan körülményeket értékelt - így a tulajdonost terhelő karbantartási kötelezettség elmulasztását, a nádtető és a környezet elhanyagolt állapotát, a kerítés hiányát - a melyek kármegosztásra adnak alapot (Pp. 340. § /1/ bekezdés), de nem a kár mérséklésére.

A Győri Ítélőtábla annyiban egyetértett az elsőfokú bírósággal, hogy a felperesi tulajdonosok részéről tanúsított, őket terhelő kármegelőzési magatartás is közrehatott a kár bekövetkeztében. A konkrét esetben a karbantartási kötelezettség elmulasztása miatt ugyanis a felépítmény lakatlannak tűnt, és az I.r.-II.r.-III.r. kiskorú alperes is nyilván ezért gondolhatta úgy, hogy az ingatlanra bemehetnek, szándékukat erősíthette, hogy az ingatlan nem volt körülkerítve. Mivel a felperesek a tulajdonostól elvárt kármegelőzési magatartást valóban elmulasztották, így a felmerült kár 1/3-át a felperesek köteles viselni, de nem a Ptk. 339. § /2/ bekezdése, hanem a Ptk.340.§. /1/ bekezdése alapján.

Kétségtelen, hogy IV.r. és VI.r. alperesi szülők anyagi helyzete, különösen az utóbbi időben elromlott, IV.r. alperes 2009. május 14-étől munkanélküli lett. Ez a körülmény azonban sem a kár további mérséklésére, (sem további kármegosztásra) nem ad alapot.

A Győri Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, hogy sem az alperesi beavatkozó, sem az alperesek nem igazolták, hogy a nádtető készítéséhez a szükséges hatósági engedély nem állt rendelkezésre, s ennek hiánya mennyiben hozható okozati összefüggésbe a káreseménnyel. Ezen túlmenően az alperesek és a beavatkozó nem tudták megjelölni azt sem, hogy az építkezés idején milyen szakhatósági állásfoglalást kellett volna az építőknek beszerezni, és ennek elmaradása milyen összefüggésbe hozható a bekövetkezett káreseménnyel. Sem az alperesek, sem a beavatkozó konkrét jogszabályra, vagy magyar szabványra nem hivatkozott, amelyet a felperesi jogelődök az építkezés során, a felperesi tulajdonosok pedig a karbantartás során megszegtek volna. További kármegosztásra okot adó további körülmények fennálltát a IV. és VI.r. alperes, valamint a beavatkozó nem bizonyította, az egyéb ismert körülményeket pedig az elsőfokú bíróság kellő súllyal értékelte. Egyetértett a Győri Ítéltábla az elsőfokú bírósággal abban is, hogy a felperesek az ingók körében bekövetkezett károsodásukat nem bizonyították. Ezért a Győri Ítéltábla az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletét a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján csak részben változtatta meg, az eredeti állapot helyreállítására vonatkozó rendelkezések mellőzte, egyebekben pedig helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban a felek lényegében azonos arányban lettek pernyertesek, illetőleg pervesztesek, ezért a Győri Ítéltábla a Pp. 80. § /1/ bekezdése alapján úgy rendelkezett, hogy mindegyik fél viselje a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket. A felperesek, továbbá IV.r. és VI.r. alperes részéről személyes költségmentességük folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM. számú rendelet 14. §-a szerint az állam viseli.

Győr, 2010. április 21. napján

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Hammer Sándor sk.
előadó bíró

Dr. Szalay Róbert sk. bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: